मात्रापित्राकृतेनस्वकृतेनवासंग्रहंअधिगच्छंतीतियोजान ॥ १७॥ धात्राप्राक्कर्मफलविभाजकेन ॥ १८॥ स्वस्याकिंचित्करत्वादपिमात्रादिपोषणेचिंतानकार्येत्याह स्वयमित्यादिना अदृढेतिच्छेदः॥ १९॥२०॥ जीवंतमिति भरणेअन्ने रक्षणेगृहादौ असमाप्तेप्यन्नादौवेनंभर्तारंजीवंतमपिपरित्यज्यस्वकर्मणैवयथाभार्यादिर्म्रियतेपश्चात्तदुभयनाशादूर्ध्वमपितथैवमरिष्यत्येवेत्यर्थः ॥ २१ ॥ यदेति मृतंदेशांतरस्थंवा स्वजनंसुखितंदुःखितंवानज्ञास्यसिनाप्युपकरिष्यसियथाएवंआत्मनाइदंबोद्धव्यंमामपिमृतंदेशांतरगतंपुत्रादयोनज्ञास्यंतिनोपकरिष्यंतीति ॥ २२ ॥ अत्यल्पमिदमुक्तंत्वयिमृतेवाजीवतिवाजनःपुत्रादिः

भोजनाच्छादनेचैवमात्रापित्राचसंग्रहं॥ स्वकृतेनाधिगच्छंतिलोकेनास्त्यकृतंपुरा॥ १७॥ धात्राविहितभक्ष्याणिसर्वभूतानिमेदिनीं॥ लोकेविपरिधावंतिरक्षितानिस्वकर्मभिः॥ १८॥ स्वयंमृत्पिंडभूतस्यपरतंत्रस्यसर्वदा॥ कोहेतुःस्वजनंपोष्टुंरक्षितुंवाऽदृढात्मनः॥ १९॥ स्वजनंहियदामृत्युर्हंत्येवतवपश्यतः॥ कृतेपियत्नेमहतितत्रबोद्धव्यमात्मना॥ २०॥ जीवंतमपिचैवैनंभरणेरक्षणेतथा॥ असमाप्तेपरित्यज्यपश्चादपिमरिष्यसि॥ २१॥ यदामृतंचस्वजनंनज्ञास्यसिकदाचन॥ सुखितंदुःखितंवापिननुबोद्धव्यमात्मना॥ २२॥ मृतेवात्वयिजीवेवायदाभोक्ष्यतिवैजनः॥ स्वकृतंननुबुध्यैवंकर्तव्यंहितमात्मनः॥ २३॥ एवंविजानन्लोकेस्मिन्कःकस्येत्यभिनिश्चितः॥ मोक्षेनिवेशयमनोभूयश्चाप्युपधारय॥ २४॥ क्षुत्पिपासादयोभावाजितायस्येहदेहिनः॥ क्रोधोलोभस्तथामोहःसत्ववान्मुक्तएवसः॥ २५॥ द्यूतेपानेतथास्त्रीषुमृगयायांचयोनरः॥ नप्रमाद्यतिसंमोहात्सततंमुक्तएवसः॥ २६॥ दिवसेदिवसेनामरात्रौरात्रौपुमान्सदा॥ भोक्तव्यमितियःखिन्नोदोषबुद्धिःसउच्यते॥ २७॥ आत्मभावंतथास्त्रीषुमुक्तमेवपुनःपुनः॥ यःपश्यतिसदायुक्तोयथावन्मुक्तएवसः॥ २८॥ संभवंचविनाशंचभूतानांचेष्टितंतथा॥ यस्तत्त्वतोविजानातिलोकेस्मिन्मुक्तएवसः॥ २९॥ प्रस्थंवाहसहस्रेषुयात्रार्थंचैवकोटिषु॥ प्रासादेमंचकंस्थानंयःपश्यतिसमुच्यते॥ ३०॥

स्वकृतंजरारोगादिकंभोक्ष्यति त्वंचनतदूरीकर्तुंशक्नोषिएवमन्येपितवेतिबुध्वा ॥ २३ ॥ २४॥ यस्यदेहिनःयेनपुंसा सत्ववान्सत्वाधिकः ॥ २५॥ द्यूतेइत्यादयःसामीप्येसप्तम्यः नप्रमाद्यति आत्मानंविस्मृत्यतत्राभिनिविष्टोनभवति २६ ॥ कियत्प्रत्यहंभोक्तव्यंकियत्प्रतिरात्रंभोक्तव्यमितियोभोगात्खिन्नः ॥ २७ ॥ आत्मेति आत्मभावंचित्तस्यस्वभावं स्त्रीषुविषयभूतासु मुक्तंरुयभिलाषाद्यावृत्तं सक्तमिति पाठेसक्तंसंगस्तं भावेनिष्ठा आत्मनोभवनंभावोजन्म स्त्रीसंगंजन्महेतुत्वेनयःपश्यतीत्यर्थः युक्तःसावधानः ॥ २८ ॥ संभवमिति जन्ममरणजीवनक्लेशज्ञोमुच्यतइत्यर्थः ॥ २९ ॥ वाहःधान्यपूर्णशकटं सहस्रेषुकोटिष्वितिसमानाधिकरणं प्रस्थंपुरुषाहारपरिमितंधान्यं यद्वापंचकृष्णलकोमाषस्तेषोडशपलंतानिसार्धत्रयोदशप्रस्थःप्रस्थशतमाढकस्तेशतद्वयंद्रोणःकुंभस्तेदशतेदशवाहइति यात्रार्थंदेहव्यवहारार्थं अधिकसंग्रहोव्यर्थइतियःपश्यति ॥ ३० ॥

Digitized by Google